رد پای «داروین» در سلول‌های زیستی

نگاهی به کتاب «نظریه اطلاعات و فرگشت» با ابزارهای دانشی قرن بیست‌ویکم

کسی که یک ساعت از وقت خود را هدر می‌دهد، به ارزشمندی زیست پی نبرده است.

«چارلز داروین»

حسن فتاحی . ضحی حسینی‌نصر

این مقاله بررسی و معرفی ویراست سوم کتاب «نظریه اطلاعات و فرگشت» است. نظریه اطلاعات و فرگشت در ظاهر به هم ربطی ندارند، اما درواقع بسیار درهم‌تنیده‌اند. اگر بخواهیم در کوتاه‌ترین جمله ممکن این درهم‌تنیدگی را بیان کنیم، می‌توان این جمله چهارواژه‌ای را گفت: «زیست دربردارنده اطلاعات» است. اگرچه این جمله بسیار ساده‌شده است، اما به خوبی دو بِگرت یا مفهوم را نمایان می‌کند. گره‌خوردن زیست و اطلاعات. منظورمان از «زیست» همان واژه عربی جاافتاده در زبان فارسی یعنی «حیات» است. زیست را در این مقاله به معنای گسترده «life» گرفته‌ایم. زیست از دریچه دانشی با نظریه فرگشت گره خورده است و به همین دلیل نویسنده، عنوان کتابش را «نظریه اطلاعات و فرگشت» نامیده است که نشان از هوشمندی است. پیش از پرداختن به بن‌مایه و درون‌مایه کتاب، می‌خواهیم درباره چند واژه و برابرنهادهای فارسی آن توضیح دهیم. نخست اینکه واژه «اطلاعات» را برای واژه انگلیسی «Information» برگزیده‌اند که افسوس‌مندانه فراگیر شده است، اما انتخابی ناپخته می‌نماید. برابر درست اما مهجور و ناشناخته‌مانده درست «ازدایش» است. ما در این مقاله کماکان از همان واژه نادلنشین اطلاعات استفاده خواهیم کرد، اما خوانندگان بدانند ازدایش برگردان درست است. فرگشت را هم به‌جای تکامل برگزیده‌ایم. تکامل واژه‌ای جاافتاده است، اما اگر با وسواس کافی دانشی به آن نگاه کنیم، برای «Evolution» درست نیست. حتی عرب‌زبان‌ها هم تکامل را در زیست‌شناسی با این معنا به کار نمی‌برند. جالب اینکه واژه «Evolution» نه‌تنها در زیست‌شناسی، بلکه در اخترشناسی و دانش‌های اجتماعی هم پرکاربرد است و فراخور هریک برابر خوب فارسی دارد. بسیاری از دانش‌پژوهان فارسی‌دوست که به اهمیت پرمایه‌ترکردن زبان فارسی دانشی پی برده‌اند، برابرنهاد فرگشت را برگزیده‌اند و این واژه آرام‌آرام در حال جا بازکردن در میان دانش‌دوستان فارسی‌گو است. واژه دیگری هم ساخته شده که از بن‌مایه‌های خوبی برخوردار است، اما اندک‌شماری از افراد آن را به کار می‌برند. آن واژه «آوالِش» است. تا جایی که ما می‌دانیم این واژه از ساخته‌های استاد ملایری عزیز است. اخترفیزیک‌دان و زبان‌پژوه نام‌بردار فارسی برای واژه «Theory» هم نظریه را بسیار به کار می‌برند که درست است، اما بد نیست بدانید برابر فارسی پیشنهادشده برای «تئوری» در فارسی «نگره» است. با این توضیح کوتاه درباره واژگان، در بخش‌های بعدی مقاله، نخست نظریه اطلاعات یا درست‌تر آن نگره ازدایش را معرفی می‌کنیم، سپس برای آشنایی خوانندگان خوبمان کمی درباره فرگشت خواهیم گفت و بعد به شرح این کتاب برگزیده و تحسین‌شده از سوی اهل فن خواهیم پرداخت.

نظریه اطلاعات چیست؟

«لطیف کاشیگر» و «عبدالحسن بصیره» که بزرگ‌ترین فرهنگ فیزیک را به زبان فارسی نوشته‌اند، در جلد سوم این فرهنگ درباره نظریه اطلاعات چنین ...

گره خورده‌اند. آنچه پایداری خورشید را در بزرگ‌مقیاس نگه می‌دارد، واکنش‌های گداخت هسته‌ای در ریزمقیاس است. حال به زیست و فرگشت بازگردیم. ظاهر بزرگ‌مقیاس زیست و فرگشت آن چیزی است که داروین دید و دریافت. اما این ...

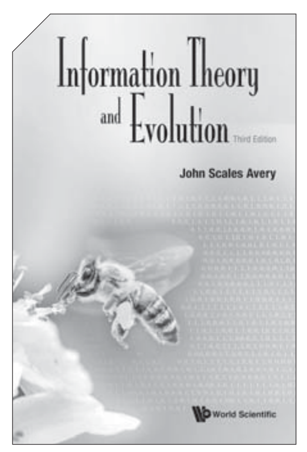

کوروش بزرگ در آینه آناتومی پزشکی

بررسی دیرینه‌آسیب‌شناسی از سنگ‌نگاره‌های باستانی تمدن ایرانی

عبدالرضا ناصرمقدسی
متخصص مغز و اعصاب

کوروش کبیر به‌عنوان پایه‌گذار تمدن ایرانی اهمیت بسیاری برای ایرانیان و فرهنگ ایرانیدارد؛ بنابراین هر چیزی که مربوط به او باشد باید جمع‌آوری و از جنبه‌های مختلف تحلیل شود. شاید احداث موزه‌ای صرفا مرتبط با کوروش کبیر بتواند به رشد مطالعات در این زمینه کمک کند. متأسفانه حتی این بنیان‌گذار بزرگ تمدن ایرانی نیز دستخوش تفسیرها و قضاوت‌های مختلف سیاسی شده و در هر دوره‌ای بنا به مقتضیات آن رویکردی متفاوت نسبت به این شخصیت تأثیرگذار تاریخی اتخاذ شده و سعی شده اهمیت آن براساس منافع سیاسی آن دوره و آن حکومت توضیح داده شود. بدون اینکه توجه شود که کوروش کبیر برای فرهنگ ایرانی یک سرچشمه است؛ سرچشمه‌ای که بسیاری از خصلت‌ها و ویژگی‌های تمدن ایرانی از او می‌جوشد و سرازیر می‌شود. امیدوارم حب و بغض‌ها تبدیل به نوعی نگرش علمی شود و راه برای بررسی‌های بسیار بیشتر در مورد وی گشوده شود. در زمانه‌ای که هویت ایرانی به مفهومی متزلزل و در معرض خطر تبدیل شده، توجه به پایه‌های اصلی این فرهنگ و توضیح و تفسیر آنها با تکیه بر روش‌های جدید علمی می‌تواند خون تازه‌ای در رگ‌های هویت ایرانی و آنچه به ما در زمانه پرمخاطره اخیر به‌عنوان یک ایرانی شخصیت می‌بخشد، جاری کند.

بنیان‌گذار تمدنی باستانی با تاریخی مشخص

تمدن ایرانی جزء تمدن‌های بزرگ بشری است. خصلت تمدن‌های باستانی این است که یا پیدایش مجهولی دارند یا مفاهیم اسطوره‌ای با حقایق تاریخی درمورد ...

چهره‌ای از کوروش را نیز بازسازی کنیم. نگارنده در این جستار سعی دارد با استفاده از روش جدید دیرینه‌آسیب‌شناسی به این سؤال پاسخ دهد. دیرینه‌آسیب‌شناسی و دیرینه‌پزشکی به دنبال شواهد پزشکی در آثار باستانی می‌گردد: آیا ممکن است یک ...

مشخصات کلی بدنی

سنگ‌نگاره انسانی را از پهلو تصویر می‌کند. ما شاهد نیمه صورت، دست‌ها و پاها هستیم که به سمت خاصی نگاه کرده و توجه دارند. ...

سنگ‌نگاره مرد بالدار

آثار منسوب به کوروش

چهره کوروش

صورت مرد بالدار در سنگ‌نگاره

دست‌های سنگ‌نگاره

بحث